

Mednarodna raziskava poučevanja in učenja, TALIS 2024

TALIS
2024

Poučevanje in učenje v Sloveniji in po svetu

7. oktober 2025

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

O raziskavi TALIS

Splošni cilj: ustvariti kazalnike o učiteljih, vodenju šol in poučevanju, da so osnova za mednarodne primerjave in vpogled v spremembe ali trende skozi čas.

Namenjena: razvoju politik, ki spodbujajo učiteljski poklic, razpravam o izobraževalnih, širjenju raziskovalnih spoznanj, podatkov in argumentov za izboljšave.

Vodstvo raziskave: OCED + predstavniki ministrstev sodelujočih držav (vsebinski cilji, kazalci, poročila)

Nacionalni centri izvedejo raziskavo v svoji državi: v Sloveniji Pedagoški inštitut.

Populacije: V Slovenijo sodelovali učitelji in ravnatelji šol treh ravni:

ISCED 2: učitelji tretjega triletja osnovne šole. Trendi iz 2018.

ISCED 1: učitelji 1. do 6. razreda osnovne šole. Prekrivanje z ISCED 2, zato posebno vzorčenje.

ISCED 3: Srednje šole, V Sloveniji je SŠ premalo za vzorec, zato sodelujejo vse. Trendi iz 2018.

Slovenski učitelji v TALIS 2024

	Povprečna % starost	starejših od 50 let (2018→2024)
Slovenija, osnovna šola:	45 let	39→32 %
Slovenija, srednja šola:	48 let	46→49 %

Izobrazba:

- ▶ 68 % do 70 % učiteljev ima visokošolsko izobrazbo
- ▶ več kot 20 let izkušenj: VIO 1 in 2: 41 %, VIO 3: 36 %, SŠ: 49 %
- ▶ Učitelji z drugi kariero: VIO 1 in 2: 1,1 %, VIO 3: 3 %, SŠ: 10 %

Na šolah, kjer je zaradi **pomanjkanja usposobljenih učiteljev omejeno zagotavljanje kakovostnega pouka** uči:

- ▶ VIO 1, 2 in 3: 18 % učiteljev
- ▶ SŠ 20 % učiteljev

Vzorci:

256 OŠ, po 20 učiteljev za ISCED 1 in ISCED 2 na šolo ali vsi;

130 SŠ, 30 učiteljev na šolo ali vsi

Sodelovalo:

228 ravnateljev in 4111 učiteljev prvega in drugega VIO (1. do 6. razred osnovne šole),

226 ravnateljev in 3261 učiteljev tretjega VIO (7. do 9. razred osnovne šole),

118 ravnateljev in 3433 učiteljev srednjih šol.

Doseganje učnih ciljev učiteljev: večinoma visoko

Deleži učiteljev, ki poročajo, da precej ali zelo dobro dosegaajo cilje:	Predstavitev vsebine na razumljiv način	Pritegnitev učencev k delu, ki jim predstavlja izziv	Zagotavljanje povratnih informacij učencem v podporo njihovem učenju	Učencem ponuditi priložnosti, da uporabijo, kar so se naučili
1. in 2. VIO (ISCED 1)	95,7	82,4	86,6	82,1
3. VIO (ISCED 2)	95,1	74,7	82,4	79,6
Srednje šole (ISCED 3)	93,9	72,8	80,2	77,7
OECD (ISCED 2)	91,4	78,2	80,6	84,0

	Prilagajanje poučevanja različnim potrebam učencev	Pomoč učencem pri obvladovanju lastnih čustev, misli in vedenja	Upravljanje vedenja učencev
1. in 2. VIO (ISCED 1)	76,9	72,8	81,5
3. VIO (ISCED 2)	69,3	61,1	75,3
Srednje šole (ISCED 3)	63,0	54,7	72,3
OECD (ISCED 2)	74,9	68,9	76,4

Najnižje samoocene:

- prilagajanje poučevanja učencem
- pomoč učencem pri obvladovanju čustev

Spodbujanje višjih miselnih procesov: manj pogosto

Deleži učiteljev, ki zmorejo precej dobro ali zelo dobro:	Sestaviti dobra/kakovostna vprašanja za učence.	Pomagati učencem kritično razmišljati.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	69,7	91,6
ISCED 2 (3. VIO)	60,0	90,4
ISCED 3 (SŠ)	61,4	88,0
OECD (ISCED 2)	87,5	80,8

Manj učiteljev

- zmore sestaviti dobra vprašanja
- pogosto spodbuja višje miselne procese, kot je povprečje OECD.

Deleži učiteljev, ki pri poučevanju pogosto ali vedno naredijo sledeče:	Projektno delo, za katerega učenci potrebujejo vsaj en teden, da ga dokončajo.	Predstavijo naloge, za katere ni očitnih rešitev.	Spodbujajo učence, da postavljajo vprašanja in kritično presojuje argumente drugih učencev.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	13,5	30,2	71,1
ISCED 2 (3. VIO)	16,7 Oecd 28 %	28,4 Oecd 37 %	36,9 Oecd 44 %
ISCED 3 (SŠ)	14,9	33,5	50,0

Socialno in čustveno učenje: pogosto

Delež učiteljev, ki se pri pouku pogosto ali vedno osredotočajo na razvijanje naslednjih spretnosti pri učencih:

	Razumevanje lastnih čustev, misli ali vedenja	Uravnavanje lastnih čustev, misli ali vedenja	Razumevanje pogledov drugih	Vživljanje v druge	Vzpostavljanje in ohranjanje zdravih odnosov z drugimi	Sprejemanje skrbnih in konstruktivnih odločitev o svojih osebnih dejanjih
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	79,5	85,1	85,6	82,9	93,4	87,7
ISCED 2 (3. VIO)	67,5	76,0	78,2	73,6	88,0	82,0
ISCED 3 (SŠ)	62,5	68,0	74,8	67,9	85,6	76,9
OECD (ISCED 2)	68,1	68,6	80,1	82,2	84,2	80,0

Učitelji so visoko samozavestni pri podpiranju čustvenega razvoja učencev.

% učiteljev, ki čutijo, da **zmorejo precej ali zelo podpreti socialni in čustveni razvoj učencev**

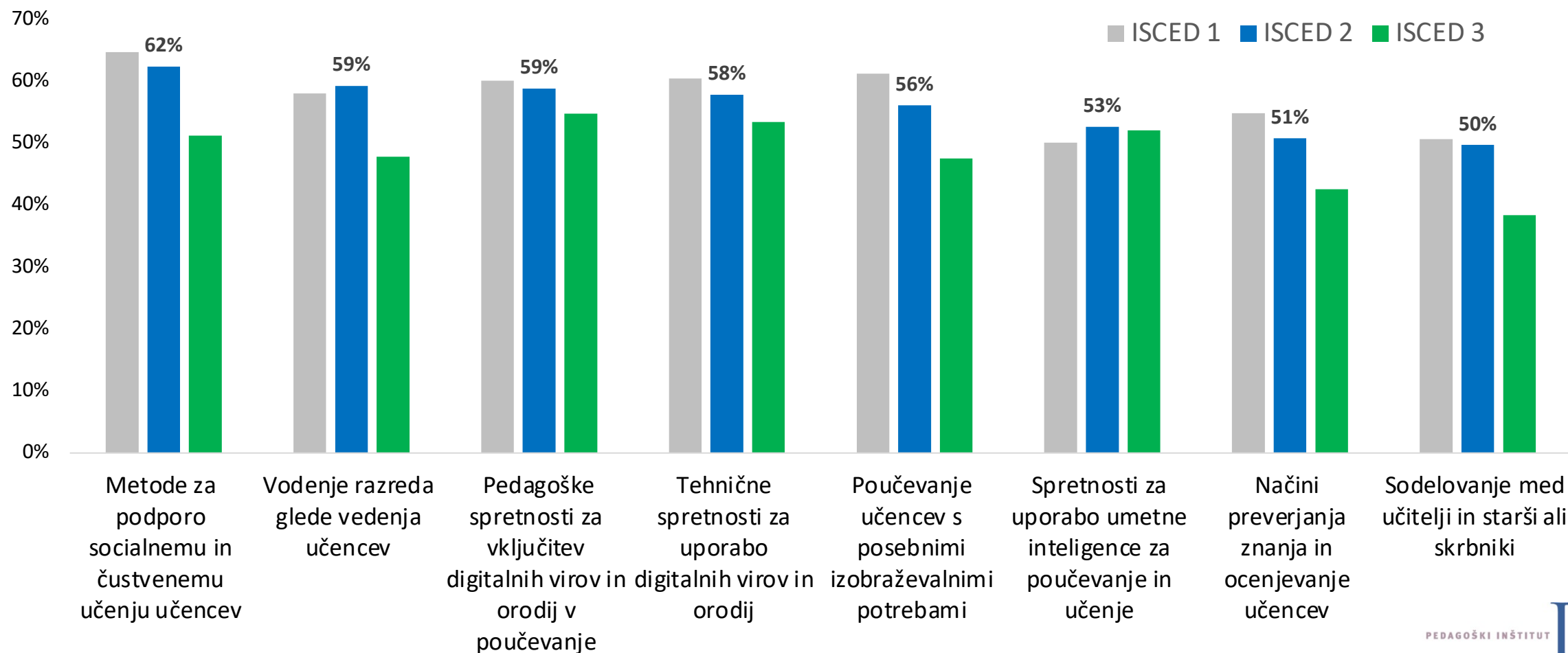
1. in 2. VIO: 84,2 %

3. VIO: 75,6 % (OECD 73,3 %)

SŠ: 70,1 %

Visoke potrebe učiteljev po nadaljnem izobraževanju

Deleži učiteljev, ki srednje ali zelo potrebujejo izobraževanje na področjih:

Tehnologija in poučevanje

Deleži učiteljev, ki se strinjajo ali popolnoma strinjajo z izjavami o uporabi digitalnih orodij:	Uporaba digitalnih virov in orodij učencem pomaga razviti večje zanimanje za učenje.	Uporaba digitalnih virov in orodij učencem pomaga razviti spretnosti za načrtovanje in spremljanje lastnega dela.	Uporaba digitalnih virov in orodij pomaga izboljšati akademsko uspešnost učencev.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	81,6	65,0	61,3
ISCED 2 (3. VIO)	79,6 OECD: 85,0 %	69,2 OECD: 74,5 %	64,5 OECD: 68,1 %
ISCED 3 (SŠ)	76,8	70,2	65,5

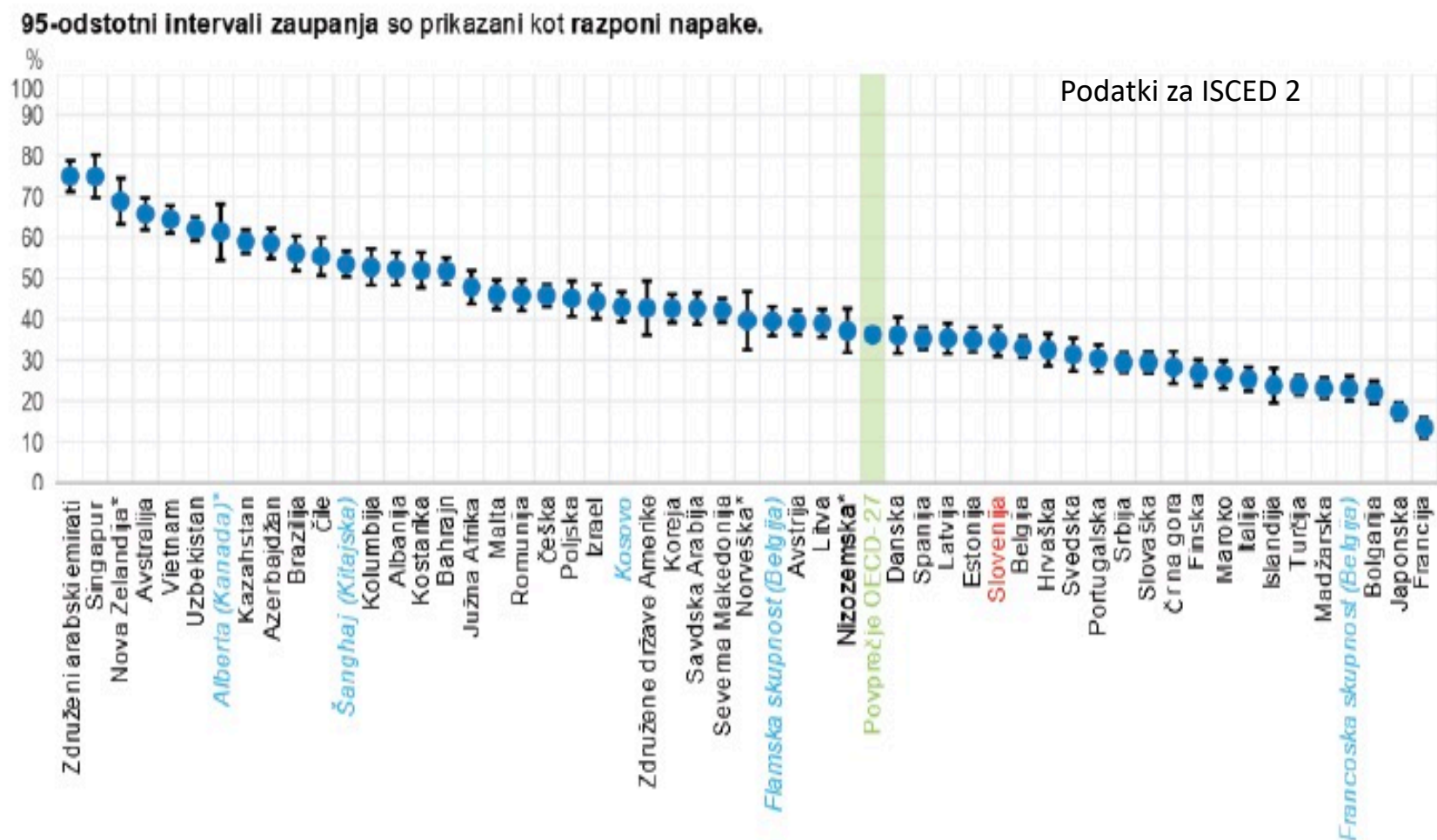
Pozitivna stališča do uporabe digitalnih orodij so v Sloveniji visoka.

Deleži učiteljev, ki se strinjajo ali popolnoma strinjajo z izjavami o uporabi digitalnih orodij:	Uporaba digitalnih virov in orodij učence odvrča od učenja.	Uporaba digitalnih virov in orodij omejuje količino osebne komunikacije med učenci.	Pogosta uporaba digitalnih virov in orodij negativno vpliva na dobro počutje učencev.	Zaradi uporabe digitalnih virov in orodij učenci internetno vsebino oddajo kot svoje delo.
ISCED 1 (1. in 2. VIO)	30,4	76,6	74,9	63,5
ISCED 2 (3. VIO)	34,1 OECD: 53,0 %	74,8 OECD: 63,7 %	72,2 OECD: 60,5 %	72,9 OECD: 72,9 %
ISCED 3 (SŠ)	36,4	75,2	71,9	78,7

IKI INŠTITUT

Uporaba umetne inteligence med učitelji

Slovenija: v zadnjih 12 mesecih je UI uporabilo:

34 % učitejev v OŠ in 47 % v SŠ.

Med tistimi, ki UI uporabljajo:

za učinkovito spoznavanje in povzemanje snovi:

- OECD: 68 % učiteljev

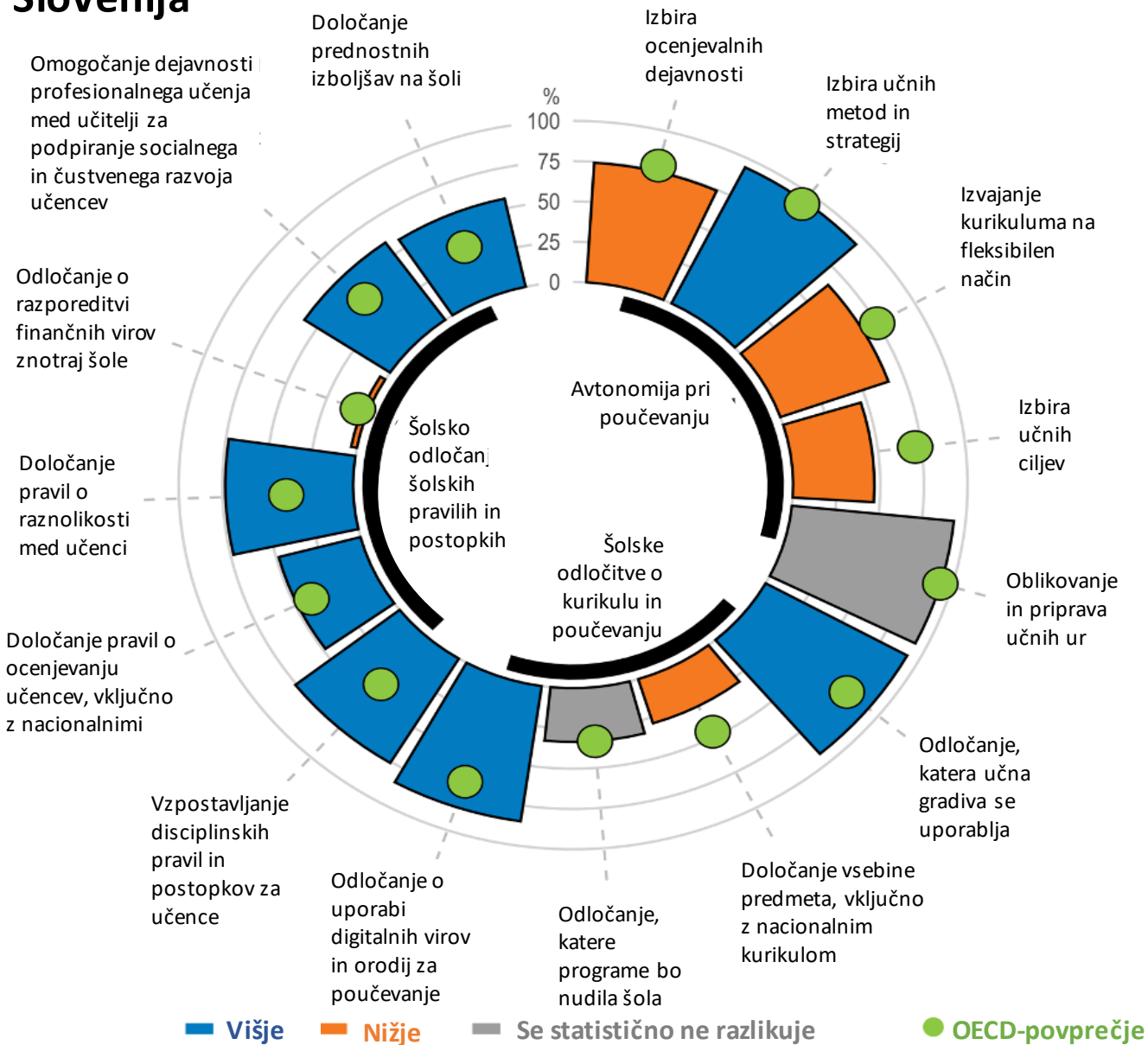
- Slovenija: 73-77 %

za preverjanje in ocenjevanje učenčevega dela:

- OECD: 26 % učiteljev

- Slovenija: 24 - 35 %

Slovenija

Avtonomija

Učitelji imajo

- višjo avtonomijo pri šolskih odločitvah
- nižjo avtonomijo pri vsebini in načinu poučevanja

kot je v povprečju OECD.

V Sloveniji se dobro počutje učiteljev najbolj poveča, ko

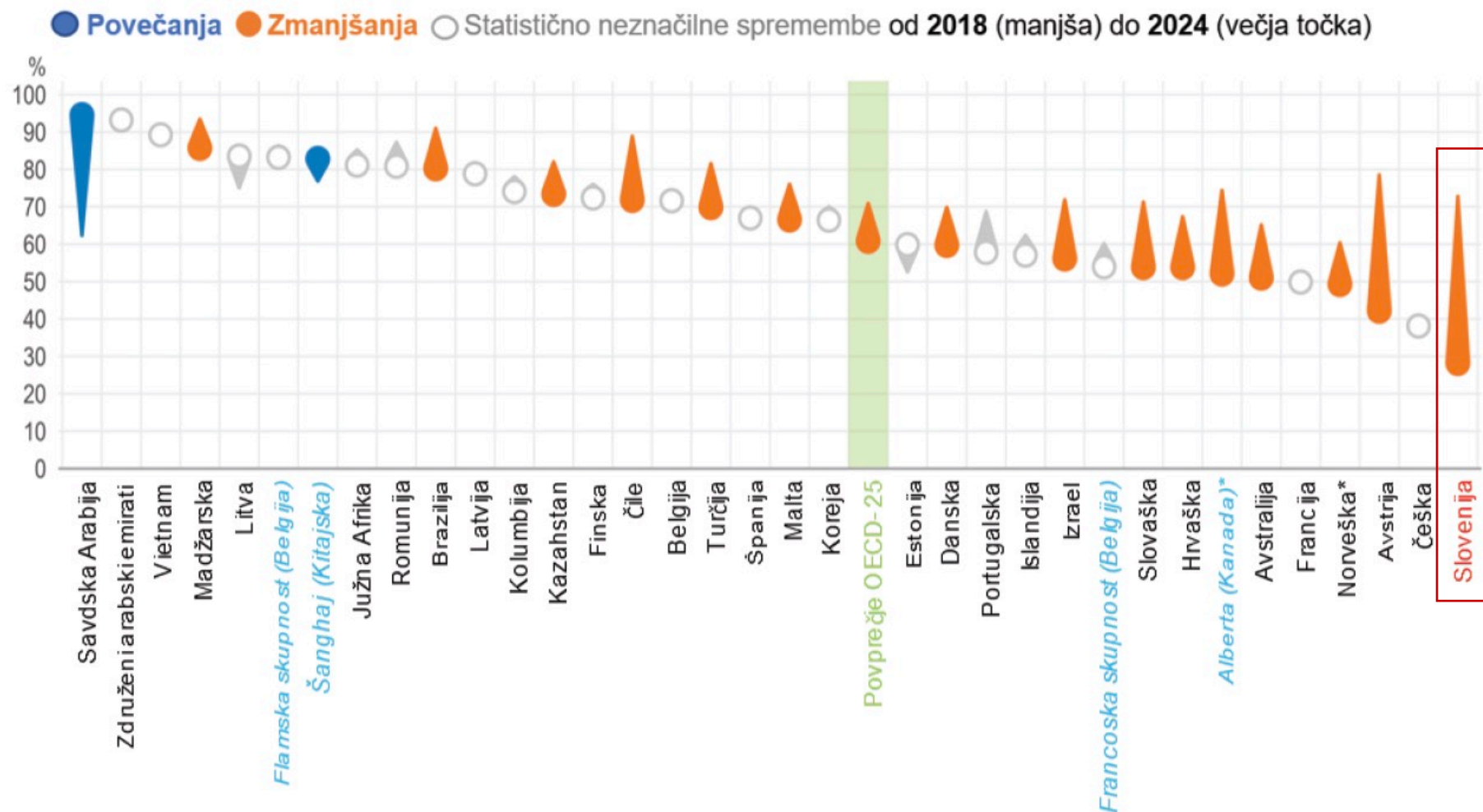
- ima ravnatelj dobre odnose z zaposlenimi in
- se učitelji in učenci med seboj dobro razumejo.

Kritična mnenja o študiju

Deleži učiteljev, ki se strinjajo s trditvami o svojem izobraževanju:	Zagotovilo je temeljito razumevanje predmetov, ki jih učijo.			Oprenilo jih je z orodji za uspešno vodenje razreda.			Vsebovalo je dovolj časa za opazovanje poučevanja v razredu.		
	Sku-paj	Manj kot 5 let od zaključka študija	Več kot 5 let od zaključka študija	Sku-paj	Manj kot 5 let od zaključka študija	Več kot 5 let od zaključka študija	Sku-paj	Manj kot 5 let od zaključka študija	Več kot 5 let od zaključka študija
I. in 2. VIO (ISCED 1)	85,5	88,0	85,3	37,9	37,9	37,8	38,0	34,8	38,4
3. VIO (ISCED 2)	88,7	81,7	89,7	36,8	28,9	37,2	28,4	19,6	29,2
Srednje šole (ISCED 3)	84,3	72,3	85,8	52,2	55,9	51,2	40,2	43,9	39,3

Kritični učitelji: slabo pripravljeni na vodenje razreda in malo priložnosti opazovanja poučevanja v razredu.

Padec v občutku pripravljenosti novih diplomantov na prakso v razredu – ISCED 2 (7. do 9. razred)

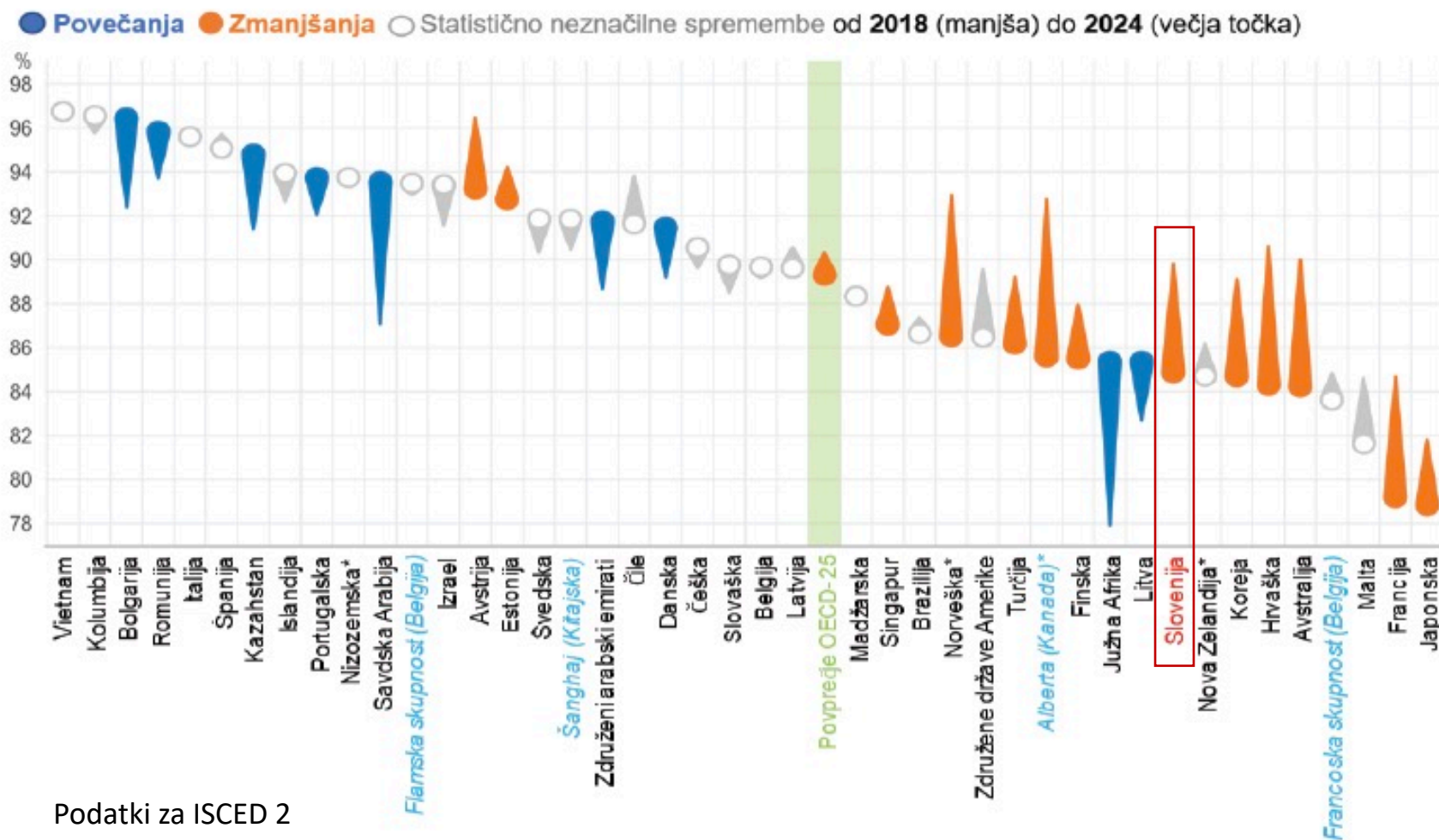
Velik padec:

v deležu novih diplomantov, ki se čutijo pripravljene na prakso v razredu:

več kot 35 odstotnih točk

= največji padec med vsemi sodelujočimi.

Zadovoljstvo učiteljev z delom

V Sloveniji je zadovoljstvo padlo od leta 2018 z 90 % na 85 % (ISCED 2).

1/3 učiteljev je zadovoljnih s plačo (pomladi 2024).

Največji dejavniki stresa učiteljev v Sloveniji:

- ustrahovanje in žalitve učencev,
- preveč ur pouka,
- upoštevanje raznolikosti učencev

Namere po zamenjavi poklica in občutek cenjenosti poklica

V povprečju OECD učitelji, ki poročajo:

- da jih učenci ustrahujejo ali
 - so do njih verbalno nasilni, ali
 - je vzdrževanje razredne discipline zanje velik stres,
- več kot **dvakrat pogosteje nameravajo opustiti poučevanje v naslednjih petih letih.**

V Sloveniji so na vseh ravneh odločilni napovedniki namere po opustitvi poklica (1/5 bi zamenjala službo):

- ustrahovanje in verbalno nasilje s strani učencev,
- preveč ur poučevanja,
- preveč dela s prilagajanjem poučevanja različnim potrebam učencev.

Kdo ceni učitelje po njihovem mnenju?

Samo vsak šesti učitelj meni, da jih cenijo mediji!

Delež učiteljev v Sloveniji, ki se strinjajo z izjavami:	Družba ceni učitelje.	Politični odločevalci cenijo učitelje.	Mediji cenijo učitelje.
1. in 2. VIO (ISCED 1)	7,6	6,9	13,8
3.VIO (ISCED 2)	7,4	5,3	12,6
SŠ (ISCED 3)	13,5	8,6	15,9
OECD (ISCED 2)	21,7	16,1	19,8

PEDAGOSKI INSTITUT

Dostop do rezultatov od oktobra 2025

Poročanje o rezultatih, nacionalno: 7. oktober 2025

- Poročilo v e in v pdf obliki na spletu:
 - 7 poglavij z mednarodnimi primerjavami
 - Rezultati za Slovenijo za vse tri populacije
 - Podatki (od novembra)

Spletni strani za TALIS v Sloveniji:

- www.pei.si → raziskovalna dejavnost → mednarodne raziskave → Talis 2024
- <http://talispei.splet.arnes.si/>

Poročanje o rezultatih, mednarodno

- ▶ Poročilo v e in pdf obliki na spletu
- ▶ Tabele in grafi mednarodnih primerjav k poglavjem poročila na spletu (ang.)
- ▶ Izhodišča raziskave
- ▶ Dostop do interaktivnega portala rezultatov TALIS (Compendium)
- ▶ Kratak opis rezultatov Slovenije (angl.) na spletu
- ▶ Podatki vseh držav

<http://www.oecd.org/education/talis/>